

کتاب‌شناسی و مقاله‌شناسی "فلسفه اخلاق در تفکر اسلامی" Islamic Ethics

تدوین: **مهرداد خواجه**

آخرین ویرایش: ۱۴۰۳

makhavan77@gmail.com

Website.makhavan.ir

الف) کتاب‌ها

- ۱) اخلاق ناصری؛ خواجه نصیر الدین طوسی؛ تصحیح مینوی و حیدری؛ انتشارات خوارزمی.
از این کتاب تصحیح‌ها، گزیده‌ها و تحریرهای بسیاری تهیه شده است. خواجه این کتاب را به اقتفای کتاب طهارة الأعراق ابن مسکویه و به تکمیل آن به حکمت خُلُقی و منزلی و مدنی به اشارت حاکم قهستان ناصرالدین ابی‌الفتح نگاشت.
- ۲) معراج السعادة؛ احمد نراقی؛
- ۳) تهذیب الاخلاق أو کتاب الطهارة الأعراق تطهیر الاعراق فی تهذیب الأخلاق/ابوعلی بن مسکویه/ تحقیق سیدحسین مؤمنی/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی/ قم. ۱۳۹۵.
- ۴) تهذیب الاخلاق، ابوعلی مسکویه/ ترجمه علی اصغر حلبی، انتشارات اساطیر، ۱۳۸۱. تهران.
- ۵) تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق: حکمت عملی/ابوعلی بن مسکویه/ ترجمه مهدی نجفی افرا، انتشارات نورالثقلین، ۱۳۸۳. قم.
- ۶) تهذیب الأخلاق/ابوعلی بن مسکویه /مترجم:صلاح‌الدین سلجوقی ؛ مصحح:محمدرضا وصفی - موسسه انتشارات عرفان، ۱۳۹۴.
- ۷) پیرایه جان؛ ترجمه تهذیب الاخلاق و تطهیر الاعراق ، ابوعلی بن مسکویه / ترجمه، شرح و توضیحات: حسین قدمی/آیت اشراق۱۳۹۷
- ۸) جامع السعادات؛ مهدی نراقی؛ (ترجمه جلال‌الدین مجتبوی) انتشارات حکمت،
- ۹) نظریه اخلاقی خواجه نصیر الدین طوسی/ فرشته ابوالحسنی نیارکی/ انتشارات طه
- ۱۰) تهذیب الاخلاق؛ ابن عربی؛ ترجمه زاهد ویسی؛ انتشارات جامی
- ۱۱) میزان العمل؛ ابوحامد غزالی؛
- ۱۲) فلسفه اخلاق در اسلام؛ محمد جواد مغنیه، انتشارات بدر.
- ۱۳) فلسفه اخلاق؛ سید محمدرضا مدرسی؛ انتشارات سروش.
- ۱۴) فلسفه اخلاق؛ مرتضی مطهری؛ انتشارات صدرا؛ چاپ ۱۳۸۰ به بعد.
- ۱۵) مفاهیم اخلاقی-دینی در قرآن مجید/ توشیهیکو ایزوتسو/ترجمه فریدون بدره‌ای / نشر فرزانه روز/۱۳۷۸.

- ۱۶) خدا و انسان در قرآن/ توشیهیکو ایزوتسو/ ترجمه احمد آرام/ شرکت سهامی انتشار/ ۱۳۶۱.
- ۱۷) مبادی اخلاق در قرآن/ عبدالله جوادی آملی/ اسراء
- ۱۸) مراحل اخلاق در قرآن/ عبدالله جوادی آملی/ اسراء
- ۱۹) اخلاق در قرآن (جلد ۳)/ محمدتقی مصباح یزدی/ مؤسسه امام خمینی،
- ۲۰) فلسفه اخلاق (جزوه درسی)/ صادق لاریجانی
- ۲۱) اخلاق اسلامی و مبانی نظری آن/ شیروانی/ دارالفکر؛
- ۲۲) دروس فلسفه اخلاق؛ محمد تقی مصباح یزدی، انتشارات اطلاعات.
- ۲۳) مکاتب اخلاقی (تحریر دوباره کتاب دروس فلسفه اخلاق)/ احمدحسین شریفی/ مؤسسه امام خمینی
- ۲۴) کلمه حول فلسفه الاخلاق (جزوه عربی) / محمد تقی مصباح یزدی/ کتابخانه موسسه امام خمینی قم.
- ۲۵) تأثیر اجتهاد در اخلاق، پژوهش و گفتگو/ سعید ضیائی/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی/ قم.
- ۲۶) بازمانده‌هایی از فرهنگ دوران جاهلی در تمدن اسلامی/ ادوارد وسترمارک/ ترجمه و تعلیقات علی بلوکباشی/ انتشارات فرهنگ جاوید/ ۱۳۹۶
- ۲۷) سیری در اندیشه‌های اخلاقی/ محمود تقی‌زاده/ انتشارات سرمدی
- ۲۸) مبانی اخلاق اسلامی/ مجید رشیدپو/ با مقدمه مهدی حائری/ انتشارات هجرت؛
- ۲۹) مقایسه اخلاق کانت و اخلاق اسلامی/ محمد اخوان/ انتشارات اشراق/ قم.
- ۳۰) کاوش‌های عقل عملی/ مهدی حائری یزدی/ انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی.
- ۳۱) گزاره‌های اخلاقی از سقراط تا علامه طباطبائی/ تقریرات درس محمد سند/ مصطفی اسکندری/ مهراندیش.
- ۳۲) دین در ترازوی اخلاق/ ابوالقاسم فنایی/ صراط.
- ۳۳) دانش و ارزش/ عبدالکریم سروش/ انتشارات یاران.
- ۳۴) فلسفه اخلاق در ایران معاصر/ مسعود امید/ نشر علم.
- ۳۵) مسأله باید و هست/ محسن جوادی/ انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی/ قم
- ۳۶) فلسفه الأخلاق فی الفكر الإسلامی/ محمود صبحی/
- ۳۷) اخلاقنا (فی الحاجه الی فلسفه أخلاق بدیله)؛ ادریس هانی، مرکز الحضاره لتنمیة الفكر الإسلامی، بیروت
- ۳۸) المشكله الخلقیه؛ ذکریا ابراهیم؛ مکتبه مصر
- ۳۹) سؤال الاخلاق (مساهمه فی النقد الأخلاقی للحدائنه الغربیه)/ طه عبدالرحمن/ المركز الثقافی العربی/ مغرب.
- ۴۰) العقل الأخلاقی العربی؛ محمد عابد الجابری،
- ۴۱) عقلانیت اخلاقی عربی و تأثیر سنت خسروانی/ محمد عابد الجابری/ ترجمه سیدمحمد آل مهدی/ انتشارات اختران.
- [ترجمه جلد چهارم تکوین عقل عربی]
- ۴۲) اعتباریات علامه طباطبائی و فلسفه فرهنگ/ علی اصغر مصلح/ انتشارات
- ۴۳) آیین اخلاق در قرآن/ عبدالله دراز/ ترجمه/ انتشارات آستان قدس رضوی.
- ۴۴) مناسبات اخلاق و سیاست در حکمت متعالیه/ نجمه کیخا/ پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم. ۱۳۹۷.
- ۴۵) معرفت‌شناسی اخلاق در اندیشه اسلامی/ مجید ابوالقاسم‌زاده/ مجمع عالی حکمت اسلامی

- ۴۶) دانشنامه اخلاق کاربردی (۵ جلد) / ویراسته احمدحسین شریفی [حاوی ۴۰ مقاله که به اخلاق کاربردی در اخلاق اسلامی پرداخته است] مؤسسه امام خمینی.
- ۴۷) مناسبات اخلاق و فقه / محمد هدایتی / نگاه معاصر / ۱۳۹۵
- ۴۸) مناسبات اخلاق و فقه در گفت‌وگوی اندیشوران / به کوشش محمد هدایتی / ۱۳۹۲.
- ۴۹) استنباط حکم اخلاقی از سیره و عمل معصوم / (دشواری‌های نظری و ملاحظات روش‌شناسی) / محمد عالم‌زاده نوری / ۱۳۹۲.
- ۵۰) استنباط حکم اخلاقی از متون دینی و ادله لفظی (بررسی چند چالش مهم در اصول فقه الاخلاق) (دفتر اول) / محمد عالم‌زاده نوری / ۱۳۹۶.
- ۵۱) اتانازی از منظر فقه و حقوق / صالحه یزدانی‌فر / نشر معارف / ۱۳۹۳.
- ۵۲) نشست‌های علمی- پژوهشی اخلاق و تربیت / مرکز مطالعات اسلامی دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان / ۱۳۹۱.
- ۵۳) مناسبات اخلاق و سیاست در اندیشه اسلامی / نجمه کیخا / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۸۶.
- ۵۴) فقه و اخلاق اسلامی؛ مقایسه‌ای علم‌شناسی / مهدی احمدپور / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۹۵.
- ۵۵) سکولاریسم اسلامی؛ نقدی بر دیدگاه روشنفکران مسلمان / منصور میراحمدی / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۹۰.
- ۵۶) صورتبندی مطالعات زنان در جهان اسلام / محمد پزشکی / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۸۹.
- ۵۷) طرحی نو در انسان‌شناسی اسلامی / بابک شمشیری / نشر نگاه معاصر / ۱۳۹۵.
- ۵۸) نظریه اخلاق هنجاری اسلام بر اساس قرآن کریم / سیدعلی اکبر رادمندی / پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی / ۱۳۹۸.
- ۵۹) قاعده کلامی حسن و قبح عقلی / رضا برنجکار و مهدی نصرتیان اهور / انتشارات دارالحدیث / ۱۳۹۸
- ۶۰) کتاب شعب الایمان؛ متن کهن در اخلاق / ابی بکراحمد بن حسین بیهقی / تلخیص سراج الدین ابو حفص قزوینی / ترجمه محمدبن عبدالله ایجی / تصحیح سیدجلیل ساغروانیان رضوی / انتشارات علمی و فرهنگی
- ۶۱) روایت نیکوماخوسی اعتدال‌گرایان مسلمان از اخلاق / زهره تویزانی / انتشارات دانشگاه الزهراء.
- ۶۲) بنیانهای نظری تحول اخلاقی در قرآن کریم / صادق کریم‌زاده / انتشارات
- ۶۳) معناشناسی واژگان اخلاقی در قرآن کریم / علی رفیعی / بوستان کتاب.
- ۶۴) عقل عملی و کاربرد آن در حکمت عملی از دیدگاه صدرالمآلهین / جمال سروش / انتشارات مؤسسه امام خمینی.
- ۶۵) اخلاق و ادب سیاست از منظر حکمت متعالیه / محمدحسن روزبه / انتشارات امیرکبیر / ۱۳۹۶
- ۶۶) اصول و راهبردهای اخلاق اجتماعی اسلام؛ برگرفته از دعای مکارم الاخلاق / احمد کریمی / پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات
- ۶۷) اخلاق علمی؛ درسهایی از اخلاق اسلامی / شعبان داداشی / انتشارات طه / ۱۴۰۱
- ۶۸) شرح اخلاق جلالی؛ شرح اخلاق جلالی: اعظم سواطع الآفاق فی شرح لوامع الاشراف / محمد یوسفعلی هندی / عبدالله انوار / فروتن / نشر مولی / ۳۵۰۰۰۰ تومان
- ۶۹) روح القرآن؛ در توحید و مکارم اخلاق انسان / محمد جواد مشکور / انتشارات سنگلیج /
- ۷۰) اخلاق در عاشورا / محمد سروش محلاتی / میراث اهل قلم

(Y)

ب) مقالات:

- ۱) اخلاق؛ احمد پاکتچی / دائره المعارف بزرگ اسلامي؛ ج ۹، ص
- ۲) ادراکات حقيقي و اعتباري / مقاله ششم کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم / علامه طباطبائی.
- ۳) اعتباريات / سروش / دائره المعارف بزرگ اسلامي؛ ج ۷، ص
- ۴) حکمای اسلامي و قضایای اخلاقی / یادنامه لاهیجی / انتشارات ارشاد اسلامي.
- ۵) رابطه تولیدی منطقی در ادراکات حقيقي و اعتباري / کیهان اندیشه؛ سال چهارم ش ۳۴
- ۶) روان شناسی اخلاقی غزالی / زهره سادات ناجی و محسن جوادی / پژوهشهای فلسفی کلامی، سال یازدهم، شماره ۱
- ۷) تحلیل و نقد نظریه سعادت فارابی؛ محسن جوادی، نامه مفید، شماره ۳۹، آذر و دی ۱۳۸۲
- ۸) پرسشها و پژوهشهای بایسته قرآنی در زمینه فلسفه اخلاق؛ محسن جوادی، پژوهشهای قرآنی، شماره ۱۱ و ۱۲.
- ۹) نظریه ملاصدرا درباره عقل عملی / محسن جوادی / خردنامه صدرا، شماره ۴۳، بهار ۱۳۸۵.
- ۱۰) جاودانگی اصول اخلاقی و نظریه اعتباريات / محسن جوادی،
- ۱۱) استدلال در اعتباريات / صادق لاریجانی / پژوهشهای فلسفی کلامی، سال ششم شماره چهارم
- ۱۲) توجیه جاودانگی اصول اخلاقی بر مبنای نظریه اعتباريات از دیدگاه شهید مطهری / محسن جوادی، قیاسات، بهار ۱۳۸۳
- ۱۳) نظریه اخلاقی قاضی عبدالجبار معتزلی / محسن جوادی و حسین اترک / پژوهشهای فلسفی کلامی، سال نهم شماره اول.
- ۱۴) معناشناسی حُسن و قبح از دیدگاه عامان مسلمان / محسن جوادی و محمدی شیخی / آینه معرفت، پاییز ۱۳۸۷.
- ۱۵) حکمای اسلامي و قضایای اخلاقی / صادق لاریجانی / کنگره محقق لاهیجی، تیر ۱۳۷۲.
- ۱۶) سعادت / محسن جوادی / قیاسات، شماره ۱۹.
- ۱۷) ملاحظاتی درباره اختلاف آرای طباطبائی و مطهری در خصوص احکام حقيقي و اعتباري / آرش نراقی / کتاب ماه فلسفه، ش ۱۲. نشر مجدد در کتاب مدارا و مدنیت / نگاه معاصر / ۱۳۹۲.
- ۱۸) حسن و قبح عقلی / آخوند خراسانی / ترجمه و تعلیق صادق لاریجانی، نقد و نظر، ش ۱۳-۱۴
- ۱۹) حسن و قبح عقلی و قاعده ملازمه / محمدحسین اصفهانی / ترجمه و تعلیق صادق لاریجانی / نقد و نظر، ش ۱۳-۱۴
- ۲۰) الزامات عقلی و اخلاقی / صادق لاریجانی / پژوهشهای اصولی، ش ۶، زمستان ۱۳۸۲.
- ۲۱) نظریه ای در تحلیل الزامات عقلی و اخلاقی / صادق لاریجانی / پژوهشهای اصولی، ش ۷، زمستان ۱۳۸۶.
- ۲۲) قاعده اهم و مهم و نظریه غیر اخلاقی توجیه / از محمد هادی مفتاح، ۱۳۹۵
- ۲۳) اندیشه اخلاقی بازتابیده در صحیفه سجادیه / حامد خانی و آرزو شمس آبادی، ۱۳۹۴
- ۲۴) نسبت قبح اخلاقی با ارزش زیباشناختی فیلم از منظر اخلاق گرایي میانه رو / جواد امین خندقی
- ۲۵) فلسفه پایبندی به اخلاق و مهرورزی از منظر اسلام / علی ملکوتی نیا، ۱۳۹۴
- ۲۶) از اخلاق عامیانه تا فلسفه اخلاق / جلال پیکانی ۱۳۹۴

- (۲۷) جایگاه فلسفه اخلاق در اندیشه اسلامی/ محسن جوادی ۱۳۹۴
- (۲۸) پیوند اخلاق و سیاست در تفکر اسلامی/ دانیل ا.ج. فرانک/ مترجم مسعود صادقی علی‌آبادی ۱۳۷۹
- (۲۹) مبانی و اصول اخلاق تدریس براساس فلسفه اخلاق اسلامی/ راضیه بیرونی کاشانی و دکتر خسرو باقری ۱۳۸۷
- (۳۰) جایگاه ریاضت در تربیت اخلاقی از منظر قرآن و حدیث/ از سید ابوالفضل موسوی، محمدرضا اشکوری ۱۳۹۴
- (۳۱) خوانشی اسلامی از فلسفه اخلاق یونان نگاهی هرمنوتیکی به تهذیب الاخلاق مسکویه/ مهدی خزایی و مصطفی یونسی/ ۱۳۹۳
- (۳۲) اصول تربیت اخلاقی از منظر اسلام (رویکرد تطبیقی)/ از بهروز رفیعی/ ۱۳۹۵
- (۳۳) حفظ حیات طبیعت بر مبنای اخلاق قرآنی/ از اعظم اعتمادی فر و زهرا اعتمادی فر ۱۳۹۵
- (۳۴) معیار قواعد اخلاقی در نظام سیاسی اسلامی/ سیده فاطمه فقیهی ۱۳۹۵
- (۳۵) اتانازی در ادیان بزرگ جهان/ آنجلیکا زیاکا/ محمدعلی سلطانمرادی/ ۱۳۹۴
- (۳۶) نگاهی نو به فضیلت‌های اخلاقی در کتاب کافی/ سیدمحمد حسینی ۱۳۹۴
- (۳۷) نگاهی به دیدگاه اصحاب عقل و اصحاب ذوق: فلسفه اخلاق اسلامی/ احمد محمود صبحی/ مترجم مجتبی رحمتی/ ۱۳۸۶
- فلسفه اخلاق/ حسن معلمی ۱۳۸۵
- بررسی میزان انطباق مباحث برنامه های اخلاقی رادیو معارف با الگوی اخلاق اسلامی از نظر کمی/ از مصطفی همدانی و سیدمحمدجوادی ۱۳۹۴
- (۳۸) نقد و بررسی کتاب فلسفه اخلاق و دین/ آزاده رحیمی/ ۱۳۹۱
- (۳۹) پرستش، اصل بنیادین فلسفه اخلاق استاد مطهری/ از مسلم محمدی/ ۱۳۸۹
- (۴۰) سعادت در فلسفه اخلاق/ محمود فتحعلی/ ۱۳۷۴
- (۴۱) موضوع فلسفه اخلاق و حیطه آن/ صادق لاریجانی/ ۱۳۷۴
- (۴۲) مفهوم انصاف در اخلاق اسلامی و نسبت آن با قاعده زرین/ احمد قرائی سلطان آبادی و سعید نظری توکلی ۱۳۹۴
- (۴۳) مسأله و مفهوم خودی در اخلاق اسلامی از منظر شهید مطهری/ مهدی سلطانی/ ۱۳۸۵
- (۴۴) اخلاق اسلامی و مذهب اقتصادی اسلام/ از سیدحسین میر معزی ۱۳۹۵
- (۴۵) درآمدی بر فلسفه اخلاق تجارت با رویکردی اسلامی/ محمدجوادی توکلی ۱۳۸۸
- (۴۶) پرسشها و پژوهشهای بایسته قرآنی در زمینه فلسفه اخلاق/ ۱۳۷۶
- (۴۷) فلسفه اخلاق از دیدگاه استاد شهید مطهری/ محمد محمدرضایی/ ۱۳۸۳
- (۴۸) مقدمه ای بر فلسفه اخلاق ملاصدرا/ سیدمحمد منافیان/ ۱۳۸۷
- (۴۹) روانشناسی، تربیت و اخلاق اسلامی(۲): هدف و غایت روانشناسی و اخلاق اسلامی/ از هادی دوست محمدی/ ۱۳۶۷

- (۵۰) نسبت اخلاق دینی و اخلاق سکولار از منظر علامه طباطبایی/ یعقوب قاسمی خویی و عبدالحسین خسروپناه
- (۵۱) اخلاق مقوله‌ای از پرستش و عبادت/ مرتضی مطهری
- (۵۲) فلسفه اخلاق یا طب روحانی در اسلام/ مهدی محقق و علی محمد طرفداری
- (۵۳) قرآن و اخلاق از منظر امام خمینی/ حسین شرفی
- (۵۴) اخلاق بازرگانی از منظر اقتصاد و اقتصاد اسلامی/ یدالله دادگر
- (۵۵) مبانی اخلاق از منظر حکیم سبزواری/ حسن سعیدی سبزواری
- (۵۶) خدمت‌رسانی از منظر اخلاق اسلامی/ نعمت الله یوسفیان
- (۵۷) اخلاق از منظر علامه جعفری و راسل/ زهرا شوشتری
- (۵۸) شبه‌سازی انسانی از منظر دین و اخلاق/ سیدمصطفی مطبوعه‌چی اصفهانی
- (۵۹) معیار فعل اخلاقی و رابطه دین و اخلاق/ منظر شهید مطهری از عبدالرزاق حسامی‌فر
- (۶۰) بازی‌های رایانه‌ای از منظر اخلاق کاربردی با رویکرد اسلامی/ سیدابوالفضل موسوی
- (۶۱) اخلاق و فرزندی از منظر فارابی و کنفوسیوس/ محمدعلی رستمیان
- (۶۲) نقش و جایگاه عقل در اخلاق از منظر فارابی/ سمیه بلبل‌قادی‌کلایی و حمید پارسانیا
- (۶۳) خوف از خدا (تقوا) در قرآن؛ نکاتی چند در باب تغییر معنایی و بافت مضمونی/ اریک الاندر/ ترجمه ابوالفضل حری/ مقالات اسلامی در جهان معاصر/ پاییز و زمستان ۱۳۹۹.